

SOCIAL WELFARE

Tetiana Yevas, Senior Lecturer

*Vinnitsia Institute of Economics and Social Sciences
of the University «Ukraine»
Vinnitsia, Ukraine*

Olha Zhukova, Senior Lecturer

*Vinnitsia Institute of Economics and Social Sciences
of the University «Ukraine»
Vinnitsia, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-447-4-10>

THE CURRENT STATE OF SOCIAL WORK IN THE FIELD OF EMPLOYMENT

СУЧАСНИЙ СТАН СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ

В сучасних надскладних умовах економічного розвитку України збереження відносної стабільності на ринку праці та забезпечення продуктивної зайнятості виступають ключовими елементами соціальної політики та безпеки держави, суспільства і людини.

Важливим напрямком соціальної політики є соціальна робота у сфері зайнятості, яка являє собою багатоаспектний процес, що включає пошук роботи, навчання, консультування з питань кар'єрного розвитку, соціальну реабілітацію та психологічну підтримку.

Діяльність Державної служби зайнятості відіграє важливу роль у створенні сприятливих умов для зайнятості населення та розвитку ефективного ринку праці. Важливою частиною структури Державної служби зайнятості є обласні та місцеві Центри зайнятості, які забезпечують обслуговування безробітних громадян та координацію програм зайнятості на місцевому рівні.

Динаміка рівня безробіття в Україні протягом останніх років демонструє змінність економічної ситуації в країні. Проблема безробіття безпрецедентно загострилася через вторгнення рф в Україну та продовжує бути є актуальною і на третьому році повномасштабної війни. Руйнування та банкрутство підприємств,

евакуація людей з тимчасово окупованих територій та тих, де ведуться бойові дії, призвела до втрати робочих місць.

За даними сайту з пошуку роботи Work.ua, на початку вторгнення кількість пропозицій роботи в країні впала більш як у 15 разів – зі 100 тисяч до 6 тисяч вакансій. Попит шукачів на роботу зріс у п'ять разів – на одне робоче місце претендувало понад 100 українців, а за деякими популярними вакансіями доходило і до декількох сотень [1].

Що стосується кількості безробітних в Україні, то справжні цифри наразі невідомі. У Міністерстві економіки зазначають, що фактична кількість безробітних в Україні значно перевищує кількість офіційно зареєстрованих.

Розглянемо динаміку кількості безробітних в Україні за 2019–2023 роки без урахування тимчасово окупованих територій (табл. 1) [4].

Таблиця 1

**Аналіз зареєстрованих безробітних в Україні
з 2019 по 2023 роки**

Рік	Зареєстрованих безробітних, тис. осіб.	Темп росту, % до 2019 року
2019	338,2	100
2020	459,2	135,7
2021	295,0	87,2
2022	186,5	55,1
2023	96,1	28,4

Як видно із табл. 1, рівень офіційного безробіття в Україні стабільно зменшується починаючи з 2021 року та порівняно із 2019 роком, проте це не свідчить про відповідне зростання рівня зайнятості.

Також, особливістю безробіття в Україні є незадекларована зайнятість. За припущеннями Міністерства економіки України, під час війни кількість неофіційно працевлаштованих зростає. Наявність неформального сектору зайнятості дещо пом'якшує проблему, проте ускладнює оцінки реального безробіття.

Крім того, війна спричиняє втрати функціональності організму різних ступенів у значній кількості громадян, особливо військовослужбовців. Неспроможність ринку праці забезпечити

зайнятість таких громадян після реабілітації призведе до ризику втрати такими громадянами власних джерел доходів.

Загалом на українському ринку праці на сьогодні спостерігається дефіцит робочої сили.

Серед ключових причин такої ситуації можна виділити:

- масштабну еміграцію кваліфікованих кадрів;
- масову мобілізацію до Збройних сил України громадян, які раніше були учасниками ринку праці;
- невідповідність навичок та кваліфікації кандидатів на вакантні посади вимогам роботодавців.

Дисбаланс на ринку праці буде посилюватись. За прогнозом Міністерства економіки України, протягом наступного десятиріччя на ринку праці виникне дефіцит близько 4,5 мільйонів працівників.

Окремою проблемою ринку праці є низький рівень працевлаштування осіб з інвалідністю та ВПО. Станом на вересень 2023 року із 2,1 мільйона ВПО працездатного віку було працевлаштовані близько 800 тисяч осіб.

За результатами роботи Державної служби зайнятості протягом 1 кварталу 2024 року її послугами скористалось понад 248 тисяч осіб, з яких 182 тисячі мали статус зареєстрованого безробітного, при цьому забезпечено зайнятість для 81 тисячі осіб, зокрема, працевлаштовано 3 тисячі ВПО. Професійне навчання з початку 2024 року пройшли 12 тисяч безробітних, з них 7 тисяч осіб були слухачами центрів професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості, 6 тисяч осіб отримали ваучери на навчання. Також було надано 27 тисяч направлень для участі безробітних в «Армії відновлення», тобто в суспільно-корисних роботах. Ще 6 тисяч безробітних брали участь у громадських та інших тимчасових роботах. Крім того, за програмою «Власна справа» 2,8 тисяч осіб отримали мікрогранти до 250 тис. грн. для започаткування чи розвитку свого вже діючого бізнесу, 225 ветеранів та їх подружжя отримали гранти для здійснення підприємницької діяльності у сумі до 1 млн. грн. [2].

На сьогодні у сфері зайнятості спостерігаються декілька ключових тенденцій, які визначають перспективи розвитку соціальної роботи в цій сфері. Цифрова трансформація змінює усі аспекти життя, включаючи пошук роботи та навчання. Он лайн-платформи та цифрові інструменти стають все більш популярними для пошуку вакансій, навчання та розвитку кар'єри.

Таким чином, продовження спільної діяльності держави та суспільства у сфері зайнятості населення та покращення ситуації на ринку праці України, спрямованих на підтримку зайнятих, безробітних і роботодавців, є ключовим фактором досягнення належного рівня соціального забезпечення та підтримки для всіх верств населення.

Література:

1. Декусар Я. Шлях до нової роботи: як держава допомагає працевлаштуватися українцям у часи війни. URL: <https://notagroup.com.ua/news/shlyah-do-novoyi-roboty-yak-derzhava-dopomagaeyepratsevlashtuvatysya-ukrayintsyam-u-chasy-vijny/> (дата звернення: 30.05.2024).
2. Державна служба зайнятості: результати роботи на 1 квартал 2024 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/derzhavna-sluzhba-zainiatosti-rezultaty-roboty-za-1-kvartal-2024-roku> (дата звернення: 30.05.2024).
3. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <https://dcz.gov.ua/> (дата звернення: 30.05.2024).
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Кількість зареєстрованих. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register> (дата звернення: 30.05.2024).